

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

София 1051, ул. "Триадица" № 2

тел. 933 90 11; факс: 980 24 15

www.sacp.government.bg

e-mail: sacp@sacp.government.bg

Изм. № 48-05-14
София 07.05 2016 г.

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: Постъпили предложения за законодателни промени от г-н Георги Апостолов с вх. № 48-05-14 от 16.02.2016 г., с цел повишаване ефективността на правораздавателната система по отношение на сексуалната експлоатация на деца в интернет

По повод представените предложения за законодателни промени от г-н Георги Апостолов, изразяваме следната позиция:

По отношение на предложението: „В Наказателния кодекс да се въведе правна дефиниция на детска порнография в съответствие с т. 9 на Директивата 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г.: „Детската порнография често включва записани изображения на сексуално насилие над деца от възрастни. Тя може да включва и изображения на деца, участващи в прояви на открито сексуално поведение..., когато тези изображения са направени или използвани за предимно сексуални цели и се използват със или без знанието на детето. Освен това понятието „детска порнография“ обхваща и реалистични изображения за предимно сексуални цели на открито сексуално поведение, в което участва или е изобразено да участва дете.“ Дефиницията следва да включва понятията „реалистично изображение“, за да отразява и частичното или пълно използване на компютърна графика за прикриване на самоличността на детето. Препоръчително е също да се включи понятието „открито сексуално поведение“, за да се преследват създаваните с предимно сексуална цел сайтове за така наречени „деца-модели“, които бяха изрично криминализирани вече в Германия.”

Позиция на ДАЗД:

В Наказателния кодекс на Република България има дефиниция за "порнографски материал", която е в унисон и с другите провизии на кодекса. "Детска порнография" е доста непопулярен термин и ако искаме да разширим обхвата на он-лайн сексуалната злоупотреба с деца, то е по-добре да бъде направено в сега действащата дефиниция "порнографски материал". В Европа има доста гласове срещу употребата на термина "детска порнография", тъй като порнографията само по себе си не е престъпление, но когато са въввлечени деца и лингвистично наричаме така това явление, то даваме и

легитимност на деяния, които са криминални по своята същност. Относно употребата на термина „детска порнография“ в *Директива 2011/92/ЕС*, то следва да отбележим, че всяка държава е свободна да даде дефиниция във вътрешното си законодателство, която да покрие изискванията на поетия от нея ангажимент, без непременно на повтаря дадената в международния документ дефиниция. Интересен в това отношение е доклада „Semantics or Substance“^[ii] на ЕКПАТ, който може да помогне за по-доброто дефиниране на сексуалната експлоатация и сексуалното насилие над деца, ако се прецени, че има случаи с криминален елемент, които не са в обхвата на сега действащите дефиниции.

Последните промени на НК от 2015, във връзка с транспонирането на Директива 2011/93/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография и за замяна на Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета не включват легално определение на понятието „детска порнография“, но има квалифицирани състави на престъпления за въвличане на малолетни и непълнолетни лица като участници в „порнографски материали“ и/или „порнографско представление“.

Приемаме без забележки и коментари предложението: „Да се промени чл. 39 в Закона за МВР, който ограничава оперативно-издирвателните правомощия на ГДБОП до организирана престъпна дейност, каквато педофилските посегателства срещу деца през компютърни системи не съставляват и тези разследвания се предават на районни управления на МВР, където няма достатъчно квалифициран състав за извършване на подобни разследвания.“

Приемаме без забележки и коментари първата част от предложението: „Чрез промяна в чл. 250а ал. 2 в Закона за електронните съобщения, където като изключение от изискването за разследване на тежко престъпление, да се включат и всички членове от НК, касаещи посегателства срещу деца през компютърни системи да се позволи на разследващите органи да изискват трафични данни за извършителя. Или да се въведе текст в Закона за закрила на детето, който да позволи изискването на трафични данни.“

Позиция на ДАЗД по отношение на предложението за промяна в ЗЗДет: Законът за закрила на детето е специален закон по своята същност. Той определя органите за закрила на детето, техните правомощия и защитава правата на децата. Трафичните данни за извършителя са необходими на следствените органи при извършване на разследвания, поради което подкрепяме първото предложение.

По отношение на предложението: „В Закона за закрила на детето да се включи текст за създаване на регистър на извършителите на сексуални престъпления срещу деца и задължение на работодателите да проверяват в него кандидатите за работа, предполагаща контакт с деца, в съответствие с чл. 10 Директива 2011/92/ЕС „Лишаване от право на упражняване на професия или дейност вследствие на присъда““

Позиция на ДАЗД:

С транспонирането на гореспоменатата директива се създаде и изискванията в нейния чл 10 нов чл. 158б в НК, предвиждащ въвеждането на правна възможност на извършителя на престъпления по чл. 149-157 или чл. 158а, да се налага наказание лишаване от право да се заема определена държавна или обществена длъжност, или наказание лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност.

С направените изменения и допълнения в чл. 159 в съответствие с чл. 5 и чл. 9 от Директивата се измени алинея 4 на чл. 159 с оглед пълно съответствие с чл. 9, букви в) и

д) от Директивата, в ал. 2 и ал. 6 думите „интернет“ и „компютърна система“ се замениха с „информационна или съобщителна технология“, с което бяха обхванати правилно и точно всички възможни технологии, посредством които могат да бъдат извършени предвидените в цитираните алинеи деяния. Създаде се и нова ал. 7, посредством която се инкриминира съзнателното осъществяване на достъп, чрез информационна или съобщителна технология, до порнографски материал, за създаването на който е използвано лице, ненавършило 18-годишна възраст, или лице, което изглежда като такова. Създаването и редакцията на новата ал. 7 са в пълно съответствие с чл. 5, параграф 3 от Директивата. На следващо място, с оглед въвеждане изискването на чл. 10 от Директивата, се създаде и нова ал. 8, предвиждаща възможност за съда да наложи и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7 от НК, заедно със съответното наказание по предходните алинеи, в зависимост от конкретното извършено деяние.

Изменен бе и чл. 188 в съответствие с чл. 4, пара. 6, чл. 9 и чл. 10, пара. 1 от Директивата, с цел осигуряване на нормалното нравствено възпитание и полово развитие на децата посредством невъвличането им в проституция. В допълнение, досегашната ал. 2 на чл. 188 стана ал. 3, като последната е изменена, съобразно наличието на две отделни деяния – тези по ал. 1 и ал. 2, а с новата ал. 5 се предвижда възможност за съда да наложи на извършителя и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7 от НК.

В Република България съществува регистър на лицата, осъдени за сексуална експлоатация и насилие над деца. Уточнен е и механизъм на събиране на информация /лични данни и генетични профили на лицата осъдени за сексуална експлоатация и насилие над деца/. На период от 6 месеца се изготвя писмено запитване за лицата, осъдени за насилие над деца от директора на НИКК-МВР до директора на НСлС, тъй като в НСлС е ядрото на ЕИСПП /единна информационна система, в която са данните за тези лица/. След предоставяне на списъка от НСлС, лицата в него се проверяват в Националната ДНК база данни и ако има такива, които не фигурират в нея се изискват надлежно оформени комплекти за ДНК регистрация на тези лица, съгласно наредбата за полицейска регистрация.

Необходимо е да се помисли за начина на употреба на този регистър, така че той да е работещ инструмент за превенция – например работодателите да могат да проверят дали дадено лице не е лишено от правото да упражнява дадена професия.

Такъв регистър не трябва да е публичен, тъй като би предизвикал силни антипедофилски действия, включително саморазправа и насилие. Държавната агенция за закрила на детето не може да гарантира такава сигурност на един регистър, нито пък да обслужва неговата поддръжка, тъй като това излиза извън обхвата на дейността на Агенцията.

ЕВА ЖЕЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДА

